

УДК 339.544

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ НА ДОХОДИ

Студ К.А. Щур, гр. БОА-1-15

Науковий керівник доц. О.І. Пальчук

Київський національний університет технологій та дизайну

Класичні теорії абсолютних і порівняльних переваг припускали, що міжнародна торгівля не робить впливи на розподіл доходів усередині країни. Для всіх наступних теорій питання про розподіл і перерозподіл доходів у результаті торгівлі є одним із ключових. Теорія співвідношення факторів виробництва Хекшера-Олина показала, що власники щодо надлишкових факторів виробництва виграють від торгівлі, а власники щодо недостатніх факторів виробництва програють.

Теорія специфічних факторів виробництва, яку можна розглядати як окремий випадок теорії співвідношення факторів виробництва, у її споконвічному виді не давала відповіді ще на два питання, що прямо стосується проблеми розподілу доходів від міжнародної торгівлі. Як поведуться ціни факторів виробництва і, отже, як зміняться доходи їхніх власників при росту або падінні цін на товари, для виробництва яких вони використовуються відносно більш інтенсивно?

І як збільшення пропозиції одного з факторів вплине на розміри виробництва, експорту й одержуваних у результаті доходів галузі, у якій він використовується відносно більш інтенсивно, і інших галузей, у яких він використовується відносно менш інтенсивно?

Теорія специфічних факторів виробництва, яку можна розглядати як окремий випадок теорії співвідношення факторів виробництва, у її споконвічному виді не давала відповіді ще на два питання, що прямо стосується проблеми розподілу доходів від міжнародної торгівлі.

Розподіл доходів при специфічних факторах виробництва

Розвиваючи теорію співвідношення факторів виробництва, теорія специфічних факторів виробництва Саму-ельсона-Джонса показала, що в результаті торгівлі збільшуються доходи не усіх власників надлишкового фактора виробництва, а тільки тих, котрі є власниками фактора, специфічного для експортних галузей країни, і скорочуються доходи не усіх власників щодо недостатніх факторів виробництва, а тільки тих з них, що володіють факторами, специфічними для галузей, що конкурують з імпортом.

Теорема Самуельсона—Джонса — у результаті торгівлі збільшуються доходи власників фактора, специфічного для експортних галузей, і скорочуються доходи власників фактора, специфічного для галузей, що конкурують з імпортом.

Розвиток фактора виробництва є наслідком росту відносної ціни товару, зробленого за допомогою цього фактора, росту зайнятості в цій галузі і збільшення зарплат. Ціна фактора, наприклад процентна ставка на капітал, збільшується.

Навпроти, скорочення фактора викликається падінням відносної ціни зробленого з його допомогою товару, скороченням зайнятості у відповідній галузі і зменшенням зарплат. Ціна фактора, наприклад рента за землю, скорочується. Мобільність такого фактора, як праця, нерідко стає основою політологічних теорій, що пояснюють, чому окремі групи громадян тієї або іншої країни політично неактивні, наприклад не беруть участь у виборах.